

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Кликните да бисте почели унос текста.

1. Датум и орган који је именовао комисију

На седници Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду одржаној 19. 04. 2017. године, одлука бр. 1072/1, одређена је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације коју је мастер Горан Коруновић предао под насловом *Статус лирског субјекта у јужнословенским књижевностима (1970–1980)*.

2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Тихомир Брајовић, редовни професор, српска књижевност – јужнословенска компаратистика, 16. 10. 2013, Филолошки факултет у Београду
2. Михајло Пантић, редовни професор, српска књижевност – јужнословенска компаратистика, Филолошки факултет у Београду, 25. 11. 2009.
3. Твртко Вуковић, изванредни професор, кroatистика, 20. 03. 2013, Филозофски факултет у Загребу
4. Кликните да бисте почели унос текста.
5. Кликните да бисте почели унос текста.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Кликните да бисте почели унос текста.

1. Име, име једног родитеља, презиме:

Горан (Предраг) Коруновић

2. Датум рођења, општина, република:

17. 04. 1978, Јагодина, Србија

3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: завршни мастер рад

9. 10. 2008, Филолошки факултет у Београду, „Слика странца у роману *Кад су цветале тикве* Драгослава Михаиловића и *Издајцима* Антуна Шољана“

Кликните да бисте почели унос текста.

4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:

Српска књижевност

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Статус лирског субјекта у јужнословенским књижевностима (1970–1980)

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација коју је Горан Коруновић предао под насловом *Статус*

лирског субјекта у јужнословенским књижевностима (1970–1980) има 590 страница текста и пратеће апаратуре. Осим уводног одељка („Уводна реч“, „Предмет и циљеви истраживања“, стр. 1–14) и „Закључка“ (510–546), текст дисертације садржи још четири дела, при чему је сваки организован у одељке и пододељке. Први од њих, а номинално други у дисертацији, „Лирски субјект у теоријском контексту“ (17–105), садржи следеће одељке: „Место лирике у тријади родова и проблем лирског субјекта“ (17–31) [пододељци: „Идентификација аутора и лирског Ја“ (17–24) и „Аутор ‘заробљен’ у ‘доживљајном пољу’ лирског Ја“ (25–31)]; „Маска која говори: проблем персоне и лирског гласа“ (32–58) [пододељци: „Субјект, привид, маска: Ничеов одговор“ (32–35); „‘Нестали субјект’ се ‘оглашава’: структуралистичко-семиотичка перспектива“ (36–42); „Жива метафора, ‘живи’ субјект: Пол Рикер“ (43–46); „Потенцијали дијалогичности: Кајзер, Бахтин“ (47–51); „Персона (коначно) добија глас: Калер, Де Ман“ (52–55); „(Не)могући глас: Колш-Фојзнер, Лакан“ (56–58)]; „Наратологија и лирика“ (59–68); „Теорије рецепције и услови појављивања лирског субјекта“ (69–79); „Превладани Cogito и ‘трагови’ лирског субјекта“ (80–99) [пододељци: „Персона као траг трага: Дерида“ (80–82); „Смрт(и) аутора: Фуко, Барт, интертекстуалност“ (83–86); „Несвесно лирског субјекта: надреализам, Лакан“ (97–90); „Трансгресивно лирско ја: Кристева“ (91–92); „Женско писање лирског субјекта: Сиксу, Гилберт, Губар“ (93–96); „Политичност лирског субјекта: Џејмсон, Рансијер“ (97–99)]; „Закључак теоријског дела“ (100–107) [пододељци: „Конституисање лирског субјекта“ (100–103); „Методолошко полазиште“ (104–107)]. Трећи део дисертације, „Аналитички део тезе: модернистичко песништво“ (108–223), садржи одељке: „Појава лирског субјекта и лирски комуникациони модел“ (108–113); „Ка полифокалном моделу проучавања лирске субјективности“ (114–115); „Контекстуализација анализе лирске субјективности“ (116–126); „‘Охола грешка света’: космогонија Попе, Стрнише и Павловског“ (127–143) [пододељци: „Споредно небо: субјект знања о Звездознанцу“ (127–134); „До краја времена: Грегор Стрниша“ (135–139); „Радован Павловски: ко разуме поезију муње?“ (140–143)]; „Сужавање концентричних кругова: лирски субјект у контексту заједнице/традиције“ (144–203) [пододељци: „Парадигматични поетички лук Аце Шопова“ (144–149); „Богомил Ђузел: трагови античког света“ (150–151); „Миодраг Павловић: дуго путовање до националног идентитета“ (152–161); „Иван В. Лалић: лирски субјект у византијском цивилизацијском кругу“ (162–178); „Васко Попа: историја вучјег племена“ (179–187); „Љубомир Симовић: три приступа колективном искуству“ (188–194); „Матија Бећковић: заборав трагичног искуства“ (195–201); „Гане Тодоровски: лирски субјект *Скопјана*“ (202–203)]; „Од заједнице ка индивидуи: лирика ангажованих интенција“ (204–223) [пододељци: „Домети хуманистичког ангажмана: Десанка Максимовић, Весна Парун“ (204–208); „Лирски субјект vs. ‘леви краљеви’: Бранислав Петровић, Миодраг Станисављевић“ (209–212); „Лирски видови дисидентства: Ђого, Павлов, Маруна“ (213–223)]. Четврти део, „Песништво егзистенције“ (224–389), садржи одељке: „‘И пролазим животом’: интимистичко песништво“ (225–247) [пододељци: „Шта ‘осећа’ лирски субјект: Максимовић, Багрјана, Димитрова“ (226–232); „Елипса и рефлексација: Блаже Конески“ (233–235); „‘Раст душе’ у свим смеровима: Весна Парун“ (236–239); „Превазилажење жанра: Павловић, Паљетак“ (240–247)]; „Песништво егзистенција у ужем смислу“ (248–277) [пододељци: „‘Туђинац у мени’: Едвард Коцбек“ (249–250); „Од лирског субјекта који јесте до повлачења лирског Ја: Кович, Злобец, Графенауер“ (251–256); „‘Клопке’ за егзистенцијалисте: Каштелан, Михаљић, Славичек“ (257–267); „Варијације ‘крајњих питања’ и симболизација израза“ (268–277)]; „Лирска превредновања егзистенцијалистичко-метафизичког етоса“ (278–307) [пододељци: „Страх и дрхтање слуге: Никица Петрак“ (279–283); „Иронизација метафизике: Миодраг Павловић“ (284–286); „Рационални субјект сна: лирика Владе Урошевића“ (287–289); „‘Линије бекства’: Борис Христов, Екатерина Јосифова“ (290–296); „Импесија, тело, урбани миље: поетичка превирања на крају високог модернизма“ (297–307)]; „На врху“ (308–340) [пододељци: „Иван В. Лалић“ (309–310); „Богомил Ђузел“ (311–315); „Бињо Иванов“ (316–320); „Дане Зајц“ (321–330); „Данијел Драгојевић“ (331–340)]; „Поезија и

егзистенција: од субјекта ка тексту“ (341–389) [пододељци: „Песников повишени глас: Бранислав Петровић“ (342–345); „Три ‘лица’ песничког субјекта: Левчев, Канчев, Цанев“ (346–355); „Поезија као путовање ка смрти: Ристовић, Раичковић“ (356–365); „Динамика ‘суhog слова’: Петрак, Лалић, Данојлић“ (366–371); „У кругу аутореференције: Борислав Радовић“ (372–377); „Рубне поетике: Сламниг, Тауфер“ (378–389)]. Пети део, „Неоавангарда, постмодернизам, феминизам: нове тенденције у песништву 70-их година“ (390–509), садржи одељке: „Пре свих Давичо“ (396–405); „Извидница: Томаж Шаламун, Јосип Север, Вујица Решин Туцић“ (396–427) [пододељци: „Нисам субјект, орман бога сам’ – Томаж Шаламун“ (406–418); „Раскршће неоавангарде: Јосип Север“ (419–422); „Вујица Решин Туцић: поезија као приручник за побуну“ (423–427)]; „Неоавангарда у српској књижевности: лирски субјект ‘у свим правцима’“ (428–440) [пододељци: „Војислав Деспотов: неоаванградни ‘тренинг’ лирског субјекта“ (428–433); „Јудита Шалго: тело лирског субјекта“ (434–436); „Мирољуб Годоровић: лирски субјект у сигналистичком спектру“ (437–440); „Лирски субјект ‘на острву’ језичког пуризма“ (441–451) [пододељци: „Владимир Копицл: језик & субјект“ (443–445); „Слободан Тишма: (не)видљива субјективност“ (446–447); „Звонко Маковић: ‘лажи’ лирског субјекта“ (448–451)]; „У Деридиној сенци: лирски субјект у хрватској неоавангарди“ (452–462) [пододељци: „Дарко Колибаш: декларативна објава *différance*“ (452–454); „Милорад Стојевић: језик и субјект ‘у самом дробу Ст. Икс А.’“ (455–456); „Бранко Малеш: лирски субјект у тексту *Текста*“ (457–459); „Бранко Чегец: лирски субјект и демистификација опсцености политике“ (460–462)]; „Словеначка неоавангарда: лирски субјект између жеље и политике“ (463–469) [пододељци: „Милан Јесих: недохватни ужитак самоодређења“ (463–466); „Иво Светина: еманације ероса“ (467–469)]; „Нови поетички ‘путокази’ у македонској поезији“ (470–474) [пододељци: „Милош Линдро: неоавангардне ‘вибрације’ лирског субјекта“ (470–471); „Ристо Лазаров: иронија, хетеротопија, инфантилизам“ (472–474)]; „Демони субјекта и историје: лирско Ја критичке поезије“ (475–499) [пододељци: „Шта плаши лирски субјект: *Uncanny* у поезији Милутина Петровића и Новице Тадића“ (475–488); „(Шт)а лирски субјект каже; ‘А Ливада каже’ – *Карантин* Раше Ливаде“ (489–494); „Душко Новаковић: лирски субјект vs. структура модерне лирике“ (495–499)]; „Феминистичке тенденције“ (500–509) [пододељци: „Вања Петкова: отпор лирског субјекта интерпелацији“ (500–501); „Радмила Лазић и Љиљана Ђурђић: иронијско лирско Ја о ‘подели улога’“ (502–503); „Саша Вегри и Светлана Макаровић: (не)могућа бекства“ (504–506); „Јагода Замода: лирски субјект као одговор Другом“ (507–509)]. Последњи, шести део, „Закључак“ (510–546), чини само један одељак, „Типологија лирског субјекта и књижевноисторијске консеквенце“, који садржи следеће пододељке: „Од персоне песника до десупстанцијализације лирског субјекта“ (512–518); „Од лирског субјекта метафизичких увида до лирског субјекта сцијентистичког оптимизма“ (519–521); „Од егзистенцијалистичког лирског Ја до лирског субјекта радикалног расцепа“ (522–527); „Од интимистичког лирског субјекта до лирског субјекта несвесног“ (528–531); „Од колективистичког лирског субјекта до деидеологизованог лирског Ја“ (532–536); „Историјске персоне“ (537–538); „Лудистички лирски субјект“ (539); „Феминини лирски субјект“ (540); „Пресеци типолошких група“ (541–543); „Завршни поглед на феномен лирског субјекта“ (544–546). На завршетку рада дата је „Литература“ (547–590) коју сачињавају „Поезија/извори“ (547–554), „Речници и енциклопедије“ (555–557) и „Општа литература“ (558–590).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У првом, уводном делу дисертације кандидат најпре у „У уводној речи“ истиче да „интересовање за лирски субјект обједињује две фасцинације: самом поезијом и филозофским проблемом субјекта“, с напоменом о томе да се „сам феномен може сагледати потпуније тек у конкретном епохалном, књижевноисторијском контексту“, зато што је осма деценија 20. века „медијална на поетичком и епохалном плану“. У постулираним методолошким назнакама, уз подразумевано истраживање песничких поступака обликовања, каже се још да „разматрање лирског субјекта подразумеваће и типологију тог феномена изведену из компаративне анализе“,

зато што „јужнословенски компаративни контекст ‘потраге’ за лирским субјектом је неопходан да би се надишла самодовољност националних књижевности“. Остављајући за наредне делове и одељке ближе бављење овако оцртаним приступом и његовом теоријском елаборацијом, односно интерпретативном имплементацијом, кандидат разматраће одабране проблематике отпочиње прегледом лексикографско-енциклопедијских одредница које се односе на феномен лирског субјекта. У овом одељку у обзир су узети речници/глосари књижевних и културних термина, али и фах-енциклопедије – попут познате *Princeton Encyclopedia of Poetry and Poetics* – које су публиковане у последњих тридесетак година на енглеском, немачком и француском језику. Уочавајући, примерице, изостанак или слабију употребу синтагми „лирски субјект“ и „лирско Ја“ у англо-америчким речницима и енциклопедијама, кандидат у овом прегледном и инструктивно сачињеном одељку посебну пажњу скреће на појам/термин „персона“, који у даљем тексту дисертације има значајно место „у случајевима инстанце исказа у првом лицу, будући да рефлектује поетичку трансформацију идеје о лирици као изразу субјективности у свест о артифицијелној посредованости искуства“; нешто слично, иако не сасвим исто, важи и за појмове/термине „глас“ и „тон“, који су посебно изложени теоријској ревизији у критици деконструкционистичко-дериђиданске провенијенције. Констатујући ређу или никакву употребу термина „персона“ на немачком и француском говорном подручју, кандидат изводи закључак о одсуству уједначене теоријско-критичке терминологије и апаратуре, што упућује на смотреност према просветитељско-енциклопедијском наслеђу и пријемчивост за плурализам савремених приступа.

Управо због претходно казаногa други, теоријски интониран део докторске дисертације Горана Коруновића посвећен је проблему разумевања лирског субјекта у традицијски дефинисаној белтристичкој „тријади родова“, с полазиштем у романтичарско-идеалистичкој мисли хегеловског типа, која се, у кандидатовој интерпретацији, својим поимањем онтолошког статуса као својеврсне „подлоге“ сваког жанра/модуса, протеже све до средине 20. века и контроверзне, али утицајне теорије Кете Хамбургер о (не)присуству „емпиријског субјекта“ (ис)казивања као дистинктивном обележју. Алтернатива оваквом, у основи арбитраном становишту пронађена је у ентузијастичко-дионизијској линији ничеанског типа, с идејом уметничког привида као средства за обликовање тзв. естетске истине и фигуром/метафором „маске“ као њеним формативним изразом. Занимљив угао разумевања ове теоријске линије представља проналажење кореспонденције „између ничеанске десупстанцијализације... и (пост)симболистичко раномодернистичке дебиографизације лирског субјекта“, која је, по кандидатовом тумачењу, омогућила „пролиферацију опција обликовања ‘персоне’ у оквирима поетичких ‘комешања’ првих деценија двадесетог века“. Развијајући даље назначену могућност, кандидат повлачи неку врсту магистрале од формалистичко-семиотичких разумевања Ј. М. Лотмана, преко (пост)структуралистичких дистинкција Џ. Калера, до деконструкционистичких схватања П. Де Мана, с тежиштем на „фиктивној (лирској) персони“ и језичко-стилским условима њеног разазнавања као начелно операционалним факторима отварања дискусије о проблематици теоријске артикулације категорије/инстанце лирског субјекта. У том контексту, посебна пажња је поклоњена теоријско-херменеутичком доприносу П. Рикера и његовог третмана функције деикса у песничком тексту. Стављајући тежиште на оно што у Рикеровом поимању тропичког механизма поетског језика назива „парадоксом фикције“, кандидат је мишљења да ова опција у најмању руку суспендује сугестивност теоријског утицаја К. Хамбургер и њене логичко-есенцијалистичке „струје“, отварајући тиме могућност за разумевање „конструктивне природе лирског субјекта“ и „фиктивне ситуације говора“, уз ограду да је такође извесно и то да „утисак о персони као аналогу конзистентног сопства може бити варљив“, чиме се отвара пут за могуће превиђање учинака песничке инвенције при конституисању лирског субјекта. У резонованом прегледу теоријских схватања лирске субјективности, у којем су нека утицајна становишта у извесном смислу, чини се, минимизирана (Т. С. Елиот, „Нова критика“, Х. Блум), а нека фаворизирана (П. Рикер, Џ. Калер, П. Де Ман), кандидат скицира „потенцијале дијалогичности“ у проминентним теоријским

схватањима М. Бахтина и, донекле изненађујуће, В. Кајзера, чија „подела лирских ставова говори више него што је експлицитно дато у његовој теорији“, да би потом приступио елаборацији „феномена персоне“ као значајног оцртавању обрису властитог оперативног простора, при чему се одлучујуће ослања на теоријске замисли Џ. Калера и П. Де Мана о функцији апострофе/прозопопеје у лирском тексту, у смислу фикционалног „придавања ‘лица’ самом чину обликовања персоне“, односно „придавања ‘гласа’ самом процесу ‘уписивања’ ‘гласа’ у десупстанцијализовани ентитет [...] што, вођени инерцијом дуге традиције мишљења, називамо субјектом“. По аналогији с прозном фикцијом, а на трагу савремене имплементације наративних појмова/категија на тумачење лирског песништва, у наставку теоријске елаборације кандидат испитује могућности наратолошке перспективе и при томе се понајвише ослања на старе/нове појмове „имплицитног аутора“ (В. Бут), „стваралачког субјекта“ (Хин/Шенерт), „најауторитативнијег фокализатора“, „непоузданог имплицитног аутора“ (П. О’Нил), односно „лирског Над-Ја“ (Ј. Ужаревић) као оне инстанце која на неки начин обухвата и профилише лирску структуру. У закључку описаног сегмента Горан Корунковић истиче, као својеврсну радну тезу на којој ће бити заснован знатан део доцнијих експликација, да „корелација лирски субјект – имплицитни аутор представља једно од релевантних тежишта лирске песме коју интерпретатор [...] мора узети у обзир“. Даље разматрање као теоријски и интерпретативно оперативне уводи становишта теорије рецепције (Х. Р. Јаус) те појмове „интерпретативне заједнице“ (С. Фиш), „имплицитног читаоца“ (В. Изер) и „рефлективног идентитета“ читања (Т. Брајовић). Ова перспектива отвара, наравно, поље екстратекстуалних релација и, најшире схваћено, идеолошког контекста појављивања и постојања лирског субјекта, с разумљивом потребом за теоријско-интерпретативном еманципацијом, при чему „идеја о превладавању утицаја... није повезана само с ‘агоном’ песничких гласова у дијахронијској равни, већ и са тежњом самосвесног профилисања интерпретативне позиције“. У покушају да назначи обрису те позиције кандидат подсећа на тезу о „смрти аутора“ (М. Фуко, Р. Барт) и пропулзивни налет (интер)текстуалности (М. Рифатер и др) као неумитну последицу овог теоријског обрта, посебну пажњу поклањајући новом значењу психоаналитичке терминологије у светлу поменутог преврата, с тежиштем на концепту који је именован као „несвесно лирског субјекта“, у смислу схватања да инстанца субјекта није више примарно „ситуирана у свесном“ и реперкусија лакановске идеје о томе да је несвесно устројено као језик. У исти мах, кандидат афирмише и полемички дијалогско становиште Ј. Кристеве, чија теорија песничког језика као семиотичке синкретичности своје врсте иде „изнад и преко жанрова и класификација књижевних“. Најзад, резоновани преглед најважнијих схватања која се непосредно или посредно дотичу проблема лирске субјективности довршава се освртом на феминистичке, гинеоцентричне и цендер-теорије, које воде „деонтологизацији“ традицијски схваћеног писања те афирмацији извођачко-перформативних и соматских аспеката постојања песничког текста (Ј. Иригарај, Е. Сиксу и др), односно на тзв. политике лирске субјективности (Ф. Џејмсон, Ж. Рансијер), у смислу дефинисања и повлачења граница „између заједница видљивих и скрајнутих идентитета“. У „Закључку теоријског дела“ Горан Корунковић најпре истиче да је јасно „да се феномену лирског субјекта не може приступити само из једне теоријске перспективе“; потом се залаже за теоријско-критичку имплементацију појма *персона*, јер се „њеном употребом сублимира читав низ поетичких и филозофских тежњи дистанцирања од романтичарско-идеалистичких погледа на поезију“ и „апострофира укидање идентификације лирског субјекта и аутора“ те „наглашава конструктивна природа лирског субјекта“. Истодобно, употреба појма *лирски субјект* прихвата се као „десупстанцијализована“, тј. као резултат конструктивно-дискурзивног поимања феномена, у смислу субјекта „исказивања фиктивне ситуације говора“. На завршетку теоријског дела дисертације кандидат се опредељује за „еклектички методолошки приступ“, изреком именујући „међусобну кореспонденцију“ деконструкције, психоанализе и критике дискурса у корист „искорака изван једнообразне методе“, а у зависности од потреба сваке појединачне анализе/тумачења, као и препознавања

„јаким“ песничких персоналности и њиховог „стожерног места у култури и друштву“. У трећи, „Аналитички део тезе: модернистичко песништво“ кандидат нас уводи начелним приказом (ван)текстуалних фактора који могу утицати на „формирање лирског субјекта“, при чему излагање у основи следи антиесенцијалистичку „идеју о лирском субјекту као конструкту“, односно „дискурзивној творевини“, а то неизбежно отвара методолошко питање интенционално-референцијалних квалитета лирике која се не разумева тек у текстуалном домену, па се тако усложњава интерпретативна позиција, будући да се у извесном смислу надограђује на полазну, десупстаницијализовано-дискурзивну линију изучавања. Након одређења за теоријски конструкт „интерлитерарне заједнице“ као најподеснији за повесне/актуелне релације јужнословенских књижевности, односно за „полифокални модел“ као конкретан оквир њиховог проучавања, у смислу одустајања од бинарно-хијерархијске визуре традиционалне компаратистике, Горан Коруновић скицира комуникационе моделе који се појављују као репрезентативни у поезији седамдесетих година 20. века (поетике „комунитарног сопства“ и „субјективног лиризма“, „песништво егзистенције“ итд), уз напомену да је, уз присуство модернистичких проседа, у овом разуђеном и опсежном корпусу могуће такође приметити и значајан, продужен утицај елемената „предмодерне провенијенције“. Интерпретативна имплементација претходно успостављеног теоријско-методолошког оквира отпочиње пак „космогонијским“ песништвом В. Попе, Р. Павловског и Г. Стрнише, а наставља се, у поступку метафоричог „сужавања концентричних кругова“, песништвом у којем фигурира „лирски субјект у контексту заједнице/традиције“ (А. Шопов, Б. Ђузел, М. Павловић, И. В. Лалић, В. Попа, Љ. Симовић, М. Бећковић, Г. Тодоровски), односно лирика која своје тежиште помера „од заједнице ка индивидуи“ (Д. Максимовић, В. Парун, Б. Петровић, М. Станисављевић, Г. Ђого, К. Павлов, Б. Маруна). Четврти део, „Песништво егзистенције“, доноси даље „сужавање концентричних кругова“ изучавања у смеру „од макрокосмичког ка партикуларном плану егзистенције“, уз напомену да је реч каткад о истим песницима који су разматрани у неком од претходних одељака, али и о другачијим, односно „различитим поетичко-искуственим оквирима“, што разумевање одабране проблематике поново враћа на методолошко питање песничке интенције и/или референције, односно на питање интерпретативне аксиологије, разазнатљиво и из закључка „да се потпуна представа о виду лирске субјективности стиче не само анализом поступака њеног обликовања [...] већ и својеврсном реконструкцијом [...] шире антрополошке визије, тј. представе о људској природи“, што заправо подразумева пре свега хеременеутичко, а не поетичко распознавање „далекосежнијих и за епохалне промене ‘осетљивијих’ видова лирске субјективности“. У оцртавању овако конципиране панораме, Горан Коруновић посеже за провизорном поделом на два појмовно-термиолошки нијансирана одеља под називима „песништво егзистенције“ и „песништво и егзистенција“, при чему се први од њих даље разлистава на „Интимистичко песништво“ (Д. Максимовић, Е. Багрјана, В. Парун, Б. Конески, Ј. Паљетак и др) и „Песништво егзистенције у ужем смислу“ (Е. Коцбек, К. Кович, Ц. Злобец, Ј. Кештелан, С. Михаљић, А. Вукадиновић, М. Матевски, М. Павловић, Б. Христов, И. В. Лалић, Д. Драгојевић, Б. Иванов и др), а други, који носи одредницу „Од субјекта ка тексту“, с претпоставком паратаксичне напоредности своје врсте између вербалних рефлекса егзистенције и аутореклексивних импулса саме лирике, представљен је релативно компактно (Б. Петровић, Ј. Левчев, Н. Канчев, А. Ристовић, С. Раичковић, Н. Петрак, М. Данојлић, Б. Радовић), уз апострофирање посебних, „рубних“ поетика (И. Сламниг, В. Тауфер). Пети, и завршни аналитички део дисертације, по насловом „Неоавангарда, постмодернизам, феминизам“, мапира поетички и тематски најразуђенији одсек песничких пракси и „нових тенденција“ у јужнословенском литерарном кругу седамдесетих година прошлог столећа. Реч је о плуралном многогласју савременог песништва, које је подстицаје проналазило „у променама које су се одиграле у сферама уметности, теорије и политике“, а у оквиру којег – осим ретроспективног уочавања два иначе сродна „крила“, неоавангардно-постмодернистичког и феминистичког, односно маркантних

фигура (О. Давичо, Т. Шаламун, Ј. Север) – често није лако направити јасне типолошко-поетичке дистинкције (нпр. поезија семантичког конкретизма, ултрамодернизма, лудизам, нови формализам, сигнализам итд), а неретко је тешко уопште и говорити о присуству лирске субјективности у уобичајеном значењу појма. У овом делу представљена је широка и разнолика лепеза изразито експерименталних песничких доприноса (В. Деспотов, Ј. Шалго, М. Тодоровић, М. Петровић, С. Тишма, В. Копицл, З. Маковић, Д. Колибаш, М. Стојевић, Б. Малеш, Б. Чегец, М. Јесих, И. Светина, Р. Лазаров и др), али и оних опција у којима се појављују „демони субјекта“, у смислу особеног, „искошеног“ наслањања на традицијске могућности на овај или онај начин персонално дочаране песничке експресије (Н. Тадић, Р. Ливада, Д. Новаковић), са завршним освртом на феминистички талас и поезију тзв. женског писма (В. Петкова, Р. Лазич, Љ. Ђурђић, С. Веги, С. Макарович, Ј. Зимода). Завршни, шести део докторске дисертације Горана Корунувића, „Закључак“, своди књижевнотеоријске последице претходног екстензивног излагања и предлаже својеврсну типологију лирског субјекта која произлази из овако изведеног изучавања. У синкретички-селективној рекапитулацији најзначајнијих претпоставки рада, кандидат још једном истиче као кључне „две потке интерпретације“ – а) употребу „лирског комуникационог модела“ као аналогног појму наративног комуникационог модела, јер он омогућава препознавање фактора који утичу на „вид појављивања лирског субјекта“, и б) препознавање лирског субјекта као „субјекта исказивања фиктивне ситуације говора“, с „персоном“ као најоучљивијем, „провизорним идентитетом субјекта исказивања“. У некој врсти имплицитно контрастивног извођења типолошких консеквенци потом се пак као „књижевноисторијски релевантне“ дефинишу следеће „трансформације“ песничке субјективности: од персоне песника до десупстанцијализације песничког субјекта; од лирског субјекта метафизичких увида до лирског субјекта сцијентистичког оптимизма; од егзистенцијалистичког лирског субјекта до лирског субјекта радикалног расцепа; од интимистичког лирског Ја до лирског субјекта несвесног; од колективистичког лирског субјекта до деидеологизованог лирског Ја. Уз то, нотирани су и појединачно репрезентативни видови појављивања позномодернистичког лирског субјекта („историјске персоне“, „лудистички лирски субјект“, „феминини лирски субјект“), као и у извесном смислу медијални видови који настају на „пресецима“ већ поменутих типолошких група („песнички субјект метафизичких увида“, „песнички субјект егзистенцијалистичке провенијенције“, „песнички субјект несвесног“). Тиме је заокружено разматрање лирског субјекта као „једног од средишњих лирских феномена“ у јужнословенским књижевностима седамдесетих година 20. века.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији

- 1) „Демонско и божанско у поезији Новице Тадића и Данијела Драгојевића“. *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, год. 56, бр. 2 (2008): 369–402.
- 2) „Струјање а без времена: тумачење поеме ‘У име биља’ Оскара Давича“. *Песничка поетика Оскара Давича*. Ур. Јован Делић, Драган Хамовић. Београд: Институт за књижевност и уметност; Шабац: Библиотека шабачка, 2013. 257–276.
- 3) „Простори поезије Александра Ристовића и Славка Михалића“. *Поезија Александра Ристовића: зборник радова*. Ур. Радивоје Микић. Чачак: Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“. 2011. 157–170.
- 4) „Мирослав Максимовић и Иван Сламниг: тачке додира поезије и аксиологије“. *Поезија Мирослава Максимовића: зборник радова*. Ур. Нада Мирков. Београд: Задужбина Десанке Максимовић, 2011. 33–47.

уз напомену:

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Кликните да бисте почели унос текста.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Проучавање статуса лирског субјекта у јужнословенским књижевностима 1970–1980. којем је приступио Горан Коруновић предузето је на изузетно захтевном материјалу који чине опсежна лектира (практично сви релевантни песници поменутог интервала) и амбициозно изабрана теоријска, књижевноисторијска и критичка литература од неколико стотина наслова. Одлучивши се за регионално-компаративни приступ као израз уверења да разумевање тако важних феномена као што је лирски субјект на епохалном прелазу од високог или зрелог модернизма према постмодернизму мора бити вођено теоријским и интерпретативним интересом за оно што превладава самодовољност појединачних националних књижевних историографија и локалних књижевнокритичких напора, и фокусирајући се при томе на домен тзв. интерлитерарних заједница, а у исти мах уважавајући културне, генерацијске и индивидуалне поетичке особености, односно критичке напоре повезане с њима, кандидат је у тексту своје докторске дисертације на скоро шест стотина страница најпре дао резонован преглед модерних и савремених теоријских погледа на одабрану проблематику. Стављајући, по аналогiji с пропулзивним наратолошким теоријама, у први план комуникациони модел „фиктивне ситуације говора“ и антиесенцијалистичко поимање лирског субјекта као дискурзивног конструкта своје врсте, и потом фаворизујући појмове/категорије попут лирске „персоне“, „имплицитног аутора“ или „лирског над-Ја“, односно психоаналитички/лакановски схваћеног „несвесног“ у додиру с импликацијама неоавангардних и деконструкционистичких становишта, а уз присуство сазнања о могућим полемичко-контроверзним моментима који прате имплементацију појединих аспеката и видова, методолошка платформа докторске дисертације Горана Коруновића напослетку бива одређена као широко успостављен еклектички приступ. Уз комбинаторно-синтетичко коришћење различитих књижевнотеоријских и херменеутичких могућности, ово подразумева и помоћ сродних филолошких дисциплина као што су стилистика или анализа дискурса, али такође и интердисциплинарни приступ који, примерице, укључује достигнућа и знања теорије културе, имагологије, политичке историографије или пак историје идеја, што последично неизбежно упућује на комплексан, интенционално-референцијални и уопште контекстуални хоризонт разумевања. Сам експликативно-интерпретативни поступак који следи у неколико поглавља профилисан је ипак у параболу херменеутички примењеног „сужавања концентричних кугова“, од космолошко-кунитарне и универзалистички-егзистенцијалне до индивидуално-интимистичке и ауторефлексивне, тј. метатекстуално интониране тематике, односно проблематике. Као крајњи резултат истраживања дата је двојака типологија лирског субјекта у јужнословенским књижевностима поменутог периода, најпре у смислу његове *формативне динамике*, тј. „трансформације“ лирске субјективности од „колективистичког лирског субјекта“ и „персоне песника“ до „десупстанцијализације песничког субјекта“ и „деидеологизованог лирског Ја“ као крајњих могућности, а затим и у смислу *формативно-поетичке репрезентативности* („лудистички лирски субјект“, „феминине персоне“, „историјске персоне“ итд).

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА **НАПОМЕНА:** Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Докторска дисертација Горана Коруновића *Статус лирског субјекта у јужнословенским књижевностима (1970–1980)* писана је акрибично и систематично. И поред обухватно формулисане теме, односно захтевне проблематике, које – уз преовлађујући компаративни метод – такође подразумевају комплексно укрштање књижевноисторијског, теоријског и интерпретативног приступа с интердисциплинарном перспективом, што неизбежно оставља простор за додатне увиде, алтернативне приступе и отворена питања начелног и конкретног разумевања, особито у аналитичкој примени кључних претпоставки и увида, текст дисертације уобличен је уз ваљану употребу научне апаратуре и прегледан развој излагања од почетног

постављања проблема и циљева до завршног свођења резултата и предложених закључака. Укупно узевши, реч је о напору који завређује интерес научне заједнице и који отвара простор даљег истраживања и теоријске, односно интерпетаривно засноване дебате поводом насловно одабране проблематике, што има значај и за раздобље које следи после истраживачки омеђеног интервала, као и за актуелна изучавања песничке поетике и праксе у јужнословенском интерлитерарном и интеркултурном простору.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

Рад Горана Коруновића под насловом *Статус лирског субјекта у јужнословенским књижевностима (1970–1980)* представља први обухватан покушај интерлитерарно, односно компаративно заснованог, проблемски профилисаног истраживања и проучавања регионалног лирског песништва на размеђи модернизма и постмодернизма. Због ваљано постављеног теоријског оквира, односно екстензивно и систематично изведеног аналитичког поступка, као и инструктивно уобличених предлога могуће типологије лирске субјективности у датом контексту сматрамо да је реч о научном доприносу који је вредан пажње и стога препоручујемо Наставно-научном већу Филолошког факултета у Београду и Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду да овај рад прихвати као докторску дисертацију, а кандидата, мастера Горана Коруновића, позове на усмену одбрану пред овом комисијом.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Проф. др Тихомир Брајовић, редовни професор

Проф. др Михајло Пантић, редовни професор

Проф. др Твртко Вуковић, изванредни професор